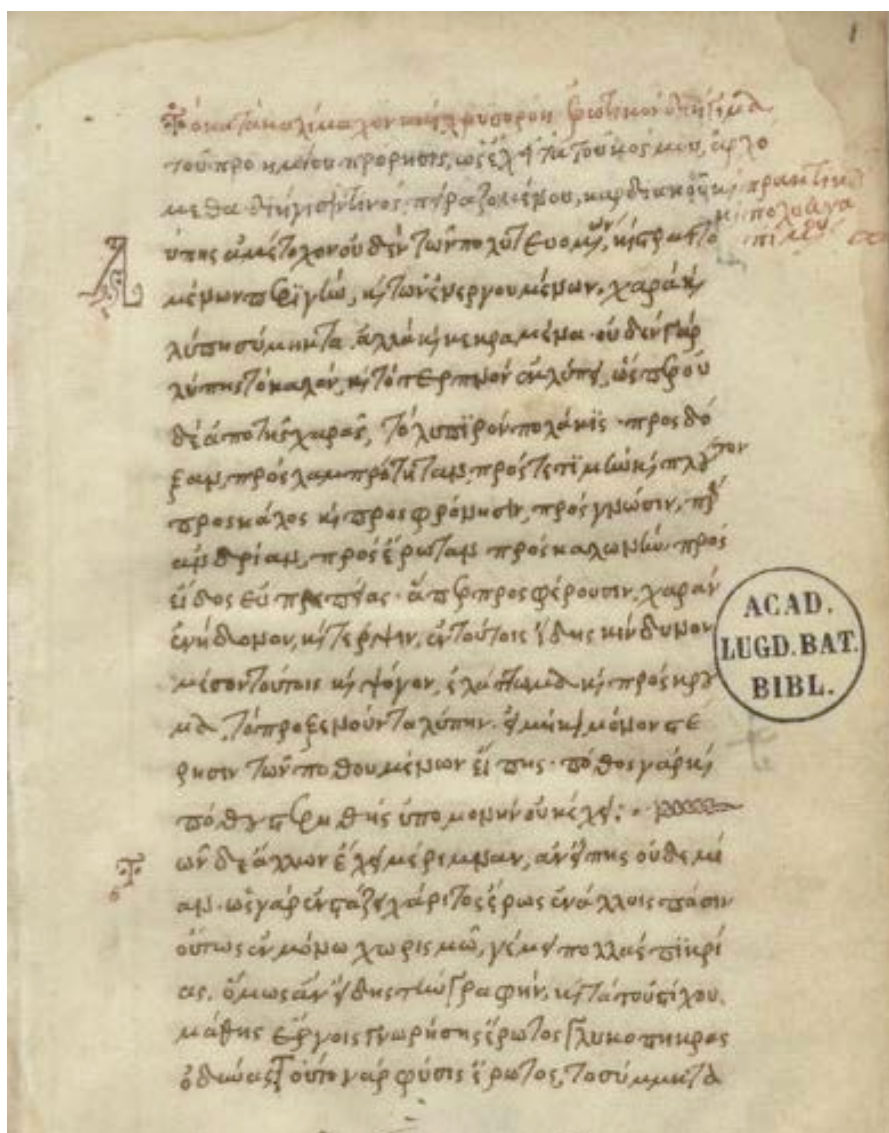

Τὸ κατὰ Καλλίμαχον καὶ Χρυσορρόην ἐρωτικὸν διήγημα

ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Sp. P. Lambros, *Collection de Romans Grecs en langue vulgaire et en vers. Publiés pour la première fois d'après les manuscrits de Leyde et d'Oxford*, Παρίσι 1880.

Έμ. Κριαράς, *Βυζαντινά Ἱπποτικά Μυθιστορήματα* [Βασικὴ Βιβλιοθήκη, 2], Ἀθήνα 1955.

Le roman de Callimachos et de Chrysorroë. Texte établi et traduit par M. Pichard, Παρίσι 1956.

C. Cupane, *Romanzi cavallereschi bizantini: Callimaco e Crisorroe, Beltandro e Crisanza, Storia di Achille, Florio e Plaziafiore, Storia di Apollonio di Tiro, Favola consolatoria sulla Cattiva e la Buona Sorte*, Torino 1995.

Καλλίμαχος καὶ Χρυσορρόη, επιμ. Γ. Πολέμης [Παλιότερα κείμενα τῆς νεοελληνικῆς λογοτεχνίας, 14], Θεσσαλονίκη 2021.

ΜΕΛΕΤΕΣ (έπιλογή)

- W. J. Aerts, «The 'Entführung aus dem Serail'-motif in the Byzantine (Vernacular) Romances», στό: S. Panayotakis – M. Zimmerman – W. Keulen (έπιμ.), *The Ancient Novel and Beyond*, Leiden – Boston 2003, 381-392.
- Π. Α. Άγαπητός, «Η χρονολογική ακολουθία τών μυθιστορημάτων *Καλλίμαχος*, *Βέλθανδρος* και *Λίβιστρος*», *Άρχές τής Νεοελληνικής Λογοτεχνίας. Πρακτικά του Δεύτερου Διεθνούς Συνεδρίου «Neograeca Medii Aevi»* (Βενετία, 7-10 Νοεμβρίου 1991), έπιμ. Ν. Μ. Παναγιωτάκης, τόμ. 1, Βενετία 1993, 97-134.
- _____, «Άπό τò “δράμα” του “Έρωτα στο “άφήγημα” τής Άγάπης: Τò έρωτικό μυθιστόρημα στο Βυζάντιο (11ος-14ος αιώνας)», *Τò Βυζάντιο ώριμο για άλλαγές. Έπιλογές, εύαισθησίες και τρόποι έκφρασης άπό τόν ένδέκατο στον δέκατο πέμπτο αιώνα, έπιστημονική έπιμέλεια Χρ. Γ. Άγγελίδη*, Άθήνα 2004, 53-72.
- P. A. Agapitos, «The Erotic Bath in the Byzantine Vernacular Romance *Callimachos and Chrysorrhoe*», *Classica et Medievalia* 41 (1990), 257-272.
- _____, «Textkritisches zu *Kallimachos und Chrysorrhoe*», *Έλληνικά* 41 (1990), 33-41.
- _____, *Narrative Structure in the Byzantine Vernacular Romances. A textual and literary study of Kallimachos, Belthandros and Libistros* [Miscellanea Byzantina Monacensia, 34], Μόναχο 1991.
- _____, «Zwischen Grauen und Wonne: Das Bad in der byzantinischen Literatur», *Jahrbuch der Österreichischen Byzantinistik* 54 (2004), 19-37.
- _____, «SO DEBATE. Genre, structure and poetics in the Byzantine vernacular romances of love», *Symbolae Osloenses* 79 (2004), 7-54.
- _____, «In Rhomaian, Frankish and Persian Lands: Fiction and Fictionality in Byzantium and Beyond», *Medieval Narratives between History and Fiction. From the Centre to the Periphery of Europe*, edited by P. A. Agapitos and L. B. Mortensen, Κοπεγχάγη 2012, 235-367.
- P. A. Agapitos – O. L. Smith, *The Study of Medieval Greek Romance*, Κοπεγχάγη 1992.
- W. J. Aerts, «The 'Entführung aus dem Serail'-motif in the Byzantine (Vernacular) Romances», στό: S. Panayotakis – M. Zimmerman – W. Keulen (έπιμ.), *The Ancient Novel and Beyond*, Leiden – Βοστώνη 2003, 381-392.
- Ph. Apostolopoulos, *La langue du roman byzantin 'Callimaque et Chrysorrhoe'*, Άθήνα 1984.
- C. Barber, «Reading the garden in Byzantium: nature and sexuality», *Byzantine and Modern Greek Studies* 16 (1992), 1-19.
- R. Beaton, «Courtly Romances in Byzantium: A Case Study in Reception», *Mediterranean Historical Review* 4/2 (December 1989), 345-355.
- _____, *Η έρωτική μυθιστορία του ελληνικού μεσαίωνα*, μετάφραση Ν. Τσιρώνη άπό τη δεύτερη αγγλική, αναθεωρημένη και επανυξημένη έκδοση, Άθήνα 1996.

- _____, «The Byzantine Revival of the Ancient Novel», *The Novel in the Ancient World*, Revised Edition, edited by G. Schmeling, Βοστώνη – Leiden 2003, 713-733.
- _____, «The poetics of the vernacular Greek romances and the *chronotope* according to Bakhtin», *Πρώιμη Νεοελληνική Δημώδης Γραμματεία. Γλώσσα, παράδοση και ποιητική. Πρακτικά του 6^{ου} Διεθνούς Συνεδρίου Neograeca Medii Aevi*, έπιμ. Γ. Κ. Μαυρομάτης – Ν. Ἀγιώτης, Ἡράκλειο 2012, 249-262.
- E. Castillo Ramírez, «El Calímaco y Crisóroo a la luz del análisis del cuento de V. Propp», *Erytheia* 21 (2000), 73-118.
- F. Conca, «Scribi e lettori dei romanzi tardo antichi e bizantini», in *Metodologia della ricerca sulla tarda antichità. Atti del Primo Convegno dell'Associazione di Studi Tardoantichi*, a cura di A. Garzya, Napoli 1989, 223-246 [ἀνατ. στό: *Atene e Bisanzio*, a cura di Carla Castelli, Laura Franco, Giuseppe Lozza, Milano: Ledizioni, 2019, 77-94].
- C. Cupane, «ΕΡΩΣ ΒΑΣΙΛΕΥΣ. La figura di Eros nel romanzo bizantino d'amore», *Atti della Accademia di Scienze, Lettere e Arti di Palermo*, ser. IV, 33 (1973/74), 243-297.
- _____, «Il motivo del castello nella narrativa tardo-bizantina: evoluzione di una allegoria», *Jahrbuch der Österreichischen Byzantinistik* 27 (1978), 229-267.
- _____, «Topica romanzesca in oriente e in occidente: "avventure" e "amour"», στό: H.-G. Beck – C. Cupane – F. Conca, *Il romanzo tra cultura bizantina e cultura latina* [Testi della III Setti-mana Residenziale di Studi Medievali, Carini, 17-21 ottobre 1983], Palermo 1986, 47-72.
- _____, «Concezione e rappresentazione dell'amore nella narrativa tardo-bizantina. Un tentativo di analisi comparata», στό: A. M. Babbi – A. Pioletti – F. Rizzo-Nervo – C. Stevanoni (έπιμ.), *Medioevo romanzo e orientale. Testi e prospettive storiografiche. Atti di Colloquio Internazionale, Verona, 4-6 aprile 1990*, Soveria Mannelli 1992, 283-305.
- _____, «Δεῦτε προσκαρτερήσατε μικρόν, ὦ νέοι πάντες. Note sulla ricezione primaria e sul pubblico della letteratura greca medievale», *Δίπτυχα* 6 (1994-95), 147-168.
- _____, «Introduzione», *Romanzi cavallereschi bizantini: Callimaco e Crisorroe, Beltandro e Crisanza, Storia di Achille, Florio e Plaziafiore, Storia di Apollonio di Tiro, Favola consolatoria sulla Cattiva e la Buona Sorte*, Torino 1995.
- _____, «Bisanzio e la letteratura della Romania. Peregrinazioni del romanzo medievale», στό: Pioletti – F. Rizzo-Nervo (έπιμ.), *Medioevo romanzo e orientale. Il viaggio dei testi. III colloquio internazionale, Venezia 10-13 ottobre 1996* [Biblioteca dell' Istituto Ellenico di Studi Bizantini e Postbizantini di Venezia 21 – Medioevo Romanzo e Orientale, Colloqui, 4], Soveria Mannelli 1999, 31-49.
- _____, «Una proposta di emendamento al testo di *Callimaco e Crisorroe*», *Καρίσκιν. Studi in onore di Giuseppe Spadaro*, a cura di A. Di Benedetto Zimbone – F. Rizzo Nervo, Soveria Mannelli 2002, 163-166.
- _____, «Il romanzo», στό: G. Cavallo (έπιμ.), *Lo spazio letterario del medioevo III. Le culture circostanti*, τόμ. 1. La cultura bizantina, Πώμη 2004, 407-453.

- _____, «Una passeggiata nei boschi narrativi. Lo statuto della finzione nel 'Medioevo romanzo e Orientale'», *Jahrbuch der Österreichischen Byzantinistik* 63 (2013), 61-90.
- _____, «Ἀκουσε τί μέ ἐφάνη. Sogni e visioni nella narrativa greca medievale», *Medioevo romanzo e orientale. Temi e motivi epico-cavallereschi fra Oriente e Occidente. VII Colloquio internazionale, Ragusa, 8-10 maggio 2008*. Atti a cura di G. Lalomia e A. Pioletti, Soveria Mannelli 2010, 91-114.
- _____, «In the Realm of Eros: The Late Byzantine Vernacular Romance – Original Texts», *Fictional Storytelling in the Medieval Eastern Mediterranean and Beyond*, edited by C. Cupane and B. Krönung, Leiden – Boston 2016, 95-126.
- _____, «Other Worlds, Other Voices: Form and Function of the Marvelous in Late Byzantine Fiction», στί: P. Roilos (ἐπιμ.), *Medieval Greek Storytelling: Fictionality and Narrative in Byzantium*, Wiesbaden 2014, 183-202.
- _____, «“Let me tell you a wonderful tale”: Audience and Reception of the Vernacular Romances», *Fictional Storytelling in the Medieval Eastern Mediterranean and Beyond*, edited by C. Cupane and B. Krönung, Leiden – Βοστώνη 2016, 479-494.
- _____, «Intercultural Encounters in the Late Byzantine Vernacular Romance», *Reading the Late Byzantine Romance. A Handbook*, ἐπιμ. A. J. Goldwyn, – I. Nilsson, Cambridge 2019 40-68.
- I. Diller, «Märchenmotive in *Kallimachos* und *Chrysorrhoe*», *Folia Neohellenica* 2 (1977), 25-40.
- G. Emrich, «Erzählformen in *Kallimachos* und *Chrysorrhoe*», *Jahrbuch der Österreichischen Byzantinistik* 32/2 (1982), 289-299.
- E. D. Floyd, «Ancient linguistic, literary and religious elements in *Kallimachos* and *Chrysorrhoe*», στί: J. Virgilio Gracia – A. Ruiz (ἐπιμ.), *Language and Religion in Greece and Rome*, Newcastle upon Tyne 2013, 136-143.
- R. C. Fonseca, «The hero, the rival and the dragon: the tripartite structure of *Kallimachos* and *Chrysorrhoe*», *Παρεκβολαί* 7 (2017), 135-149.
- _____, «Shining castles and humans of metal/floral appearance – metaphorical language in the Palaiologan romances *Kallimachos* and *Velthandros*», *Studia Philologica Valentina* 21, n.s. 18 (2019) 83-100
- _____, «The ring, the gown, and the apple: the role of magical objects in the Byzantine vernacular romance *Kallimachos* and *Chrysorroï*», *BMGS* 33 (2020), 22-258.
- G. Fulciniti, «Versi di sutura e livelli narrativi nei romanzi grecomedievali», στί: U. Criscuolo (ἐπιμ.), *Ταλαρίσκος. Studia Graeca Antonio Garzya. Sexagenario a discipulis oblata*, Νάπολη 1987, 391-401.
- L. Garland, «'Be Amorous, But be Chaste': Sexual morality in Byzantine learned and vernacular romances», *Byzantine and Modern Greek Studies* 14 (1990), 62-120.
- K. Horalek, «Le specimen folklorique du roman byzantin 'Kallimachos et Chrysorrhoe'», *Λαογραφία* 22 (1965), 174-178.

- H. Hunger, «Un roman byzantin et son atmosphère: Callimaque et Chrysorrhoe», *Travaux et Mémoires* 3 (1968), 405-442.
- C. Jouanno, 'L'ekphrasis dans le littérature byzantine d'imagination', Doctorat de troisième cycle, Université de Paris IV-Sorbonne, 1987.
- B. Knös, «Qui est l'auteur du roman de Callimaque et de Chrysorrhoe», *Ελληνικά* 17 (1962), 274-295.
- E. Lampaki, «Narrative as Instruction and the Role of the Narrator in *Kallimachos and Chrysorroï*», *His Words Were Nourishment and His Counsel Food: A Festschrift for David W. Holton*, έπιμ. E. Camatsos, T. A. Kaplanis, J. Pye, Newcastle upon Tyne, 47-63.
- M. Lassithiotakis, «Paysage clos, espace ouvert: fonction narrative et sens symbolique de la limite dans le roman grec vulgaire (Callimachos – Belthandros – Florios – Imbérios)», *Lieux, décors et paysages de l'ancien roman des origines à Byzance. Actes du 2e Colloque de Tours, 24-26 octobre 2002*, édités par B. Pouderon avec la collaboration de D. Crismani, Lyon 2005, 361-373.
- _____, «Discours et débats dans le roman grec vulgaire (Callimachos – Belthandros – Florios – Imbérios)», *Discours et débats dans l'ancien roman. Actes du colloque de Tours, 21-23 octobre 2004*, édités par B. Pouderon et J. Peigney avec la collaboration de C. Bost-Pouderon, Lyon 2006, 161-174.
- M. Λασιθιωτάκης, «Οί πρόλογοι και οί έπίλογοι στά δημώδη άφηγηματικά έργα. Τυπολογία και λειτουργία», *Πρώιμη Νεοελληνική Δημώδης Γραμματεία. Γλώσσα, παράδοση και ποιητική. Πρακτικά του 6^{ου} Διεθνούς Συνεδρίου Neograeca Medii Aevi*, έπιμ. Γ. Κ. Μαυρομάτης – Ν. Αγιώτης, Ήράκλειο 2012, 23-40.
- T. Λεντάρη, «Έρωτικά μυθολογικά θέματα στις δημώδεις μυθιστορίες», *Η πρόσληψη της αρχαιότητας στο βυζαντινό και νεοελληνικό μυθιστόρημα*, έπιμ. Στ. Κακλαμάνης – Μ. Πασχάλης, Άθήνα 2005, 87-111.
- _____, «Ο λόγος της επιθυμίας και η απουσία του: ο Ερωτόκριτος και οι μεσαιωνικές δημώδεις μυθιστορίες», *Ζητήματα ποιητικής στον Ερωτόκριτο*, έπιμ. Στ. Κακλαμάνης, Ήράκλειο 2006, 51-74.
- A. Littlewood, «The Gardens of 'Kallimachos and Chrysorrhoe', *Narrating Desire. Eros, Sex, and Gender in the Ancient Novel*, edited by M. P. Futre Pinheiro – M. B. Skinner – F. I. Zeitlin, Βερολίνο 2012, 77-86.
- Γ. Μαυρομάτης, «Ένα άγνωστο θεατρικό κείμενο του τέλους του 17ου αιώνα από την Πάρο», *Άριάδνη* 3 (1985), 179-190.
- Γ. Α. Μέγας, «Καλλιμάχου και Χρυσορρόης υπόθεσις», *Mélanges offerts à Octave et Melpo Merlier pour la 25e anniversaire de leur arrivée en Grèce*, τόμ. 2, Άθήνα 1956, 147-172.
- U. Moennig, «Literary Genres and Mixture of Generic Features in Late Byzantine Fictional Writing», στό: P. Roilos, (έπιμ.), *Medieval Greek Storytelling: Fictionality and Narrative in Byzantium*, Wiesbaden 2014, 163-182.
- L. Nørgaard, «Byzantine Romance. Some remarks on the Coherence of the Motives», *Classica et Medievalia* 40 (1989), 271-294.

- P. Odorico, «Καλλίμαχος, Χρυσορρόη και ένας πολύ μοναχικός αναγνώστης», στο: E. Jeffreys – M. Jeffreys (έπιμ.), *Αναδρομικά και Προδρομικά. Approaches to texts in Early Modern Greek. Papers from the conference Neograeca Medii Aevi V, Exeter College, University of Oxford, September 2000*, Όξφόρδη 2005, 271-286.
- M. Pichard, «Le roman de Callimachos et Chrysorrhoe», *Bulletin de l'Association Guillaume Budé*, IV/3 (1955), 56-70.
- F. Rizzo Nervo, «“Per i capelli era appesa una fanciulla”. Di alcuni passi fra letteratura aprocrifa e romanzo greco orientale», *Κανίσκιν. Studi in onore di Giuseppe Spadaro*, a cura di A. Di Benedetto Zimbone – F. Rizzo Nervo, Soveria Mannelli 2002, 167-174.
- G. Spadaro, «Problemi relativi ai romanzi greci dell'età dei Paleologi. III. Achilleide, Georgillàs, Callimaco, Beltandro, Libistro, Florio, Imberio e Διήγησις γεναμένη ἐν Τροίᾳ», *Ἑλληνικά* 30 (1977-78), 223-279.
- Σ. Σταυρακοπούλου, «Φαντασιακό και ποιητική ρητορική στα βυζαντινά ερωτικά μυθιστορήματα», *Επιστημονική Επετηρίδα Φιλοσοφικής Σχολής Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης*, περ. Β', τεύχος Τμήματος Φιλολογίας 11 (2004), 21-51 [ανατ.: *Τα μη του έρωτα: virtù per sensi. Ερμηνευτικές θεωρήσεις της υστερομεσαιωνικής και αναγεννησιακής ποιητικής και σκέψης* (12ος-17^{ος} αι.), Θεσσαλονίκη 2017, 13-36].
- G. van Steen, «Destined to Be? Tyche in Chariton's *Chaereas and Callirhoe* and in the Byzantine Romance of *Kallimachos and Chrysorrhoe*», *L'Antiquité Classique* 67 (1998), 203-211.
- A. Stephenson, «Ladies, Lovers and Lais. A Comparison of some Byzantine Romances with the Anglo-Norman *Guigemar*», *Intercultural Transmission in the Medieval Mediterranean*, edited by S. L. Hathaway and D. W. Kim, Λονδίνο – Νέα Υόρκη 2012, 133-145.
- Ε. Θ. Τσολάκης, «Κριτικές παρατηρήσεις στο κείμενο του μυθιστορήματος “Καλλίμαχος και Χρυσορρόη”», *Ἑλληνικά* 25 (1972), 414-419.
- Μ. Χατζηγιακουμής, *Τὰ μεσαιωνικά δημώδη κείμενα. Συμβολή στη μελέτη και στην έκδοσή τους. Α' Λίβιστρος – Καλλίμαχος – Βέλθανδρος*, Αθήνα 1977.
- Κ. Χρυσομάλλη-Henrich, «Η μαγεία και το φανταστικό, χωροχρόνος ουτοπίας στα μυθιστορήματα *Καλλίμαχος και Χρυσορρόη* και *Βέλθανδρος και Χρυσάντζα*. Μια αφηγηματολογική προσέγγιση», *Πρώιμη Νεοελληνική Δημώδης Γραμματεία. Γλώσσα, παράδοση και ποιητική. Πρακτικά του 6^{ου} Διεθνούς Συνεδρίου Neograeca Medii Aevi*, έπιμ. Γ. Κ. Μαυρομάτης – Ν. Ἀγιώτης, Ἡράκλειο 2012, 227-248.